

Jak korzystać z kompasu w terenie?

W dzisiejszych czasach jesteśmy otoczeni elektroniką z każdej strony. Smartfony, zegarki GPS, aplikacje do nawigacji – to wszystko stało się codziennością, także w górach. Gdy wędruję po szlakach, często widzę, jak wiele osób bardziej patrzy w ekran niż przed siebie. I chociaż technologia potrafi być niesamowicie pomocna, to jedno pytanie ciągle wraca mi do głowy:

Co byś zrobił, gdyby to wszystko nagle przestało działać?

Brak zasięgu, rozładowana bateria, awaria systemu – wystarczy jeden taki moment, by znaleźć się w kłopotach. A przecież kiedyś ludzie wędrowali bez tych wszystkich gadżetów i jakoś dawali sobie radę.

Dlatego w dzisiejszym artykule chcę przypomnieć Ci o prostym, ale niezawodnym narzędziu, które może uratować skórę, gdy elektronika zawiedzie. Tym narzędziem jest **kompas**. Dowiesz się, do czego służy, jak działa i jak korzystać z niego w praktyce – bez zbędnego teoretyzowania.

Czym jest kompas?

Kompas to proste, ale niezwykle skuteczne narzędzie nawigacyjne, które wskazuje kierunek północy magnetycznej. Składa się z igły magnetycznej umieszczonej w obudowie z podziałką, która obraca się swobodnie i zawsze ustawia się w kierunku północy.

Do czego służy kompas?

Kompas służy przede wszystkim do **orientacji w terenie**. Umożliwia określenie kierunku marszu, zlokalizowanie pozycji

na mapie oraz wyznaczenie azymutu – czyli kąta pomiędzy kierunkiem północnym a wybranym kierunkiem drogi.

Rodzaje kompasów

- **Kompas płytkowy** – idealny do pracy z mapą, prosty i lekki
- **Kompas soczewkowy (busoła wojskowa)** – precyzyjny, używany w survivalu
- **Kompas cyfrowy** – wbudowany w zegarki sportowe lub smartfony

Jak używać kompasu? Krok po kroku

1. Znajdź północ

Położ kompas płasko na dłoni. Pozwól igle swobodnie się ustawić – czerwony koniec wskaże północ magnetyczną.

2. Ustaw kompas względem mapy

Położ kompas na mapie, tak by jego krawędź pokrywała się z linią marszu (np. z punktu A do B). Następnie obróć tarczę kompasu, aż linie siatki pokryją się z liniami północ-południe na mapie.

3. Wyznacz azymut

Odczytaj wartość w stopniach na skali kompasu – to Twój azymut. Możesz teraz poruszać się w wyznaczonym kierunku, trzymając kompas przed sobą i obracając się, aż igła wskaże

północ.

4. Korzystanie z kompasu bez mapy

Bez mapy również możesz wykorzystać kompas – wystarczy wybrać kierunek (np. 75°) i poruszać się zgodnie z nim, zapamiętując charakterystyczne punkty w terenie.

Na co uważać przy korzystaniu z kompasu?

- Trzymaj kompas z dala od metalowych przedmiotów i elektroniki
- Unikaj silnych wstrząsów i uderzeń – mogą uszkodzić mechanizm
- Jeśli używasz kompasu cyfrowego – kalibruj go regularnie

Kompas to podstawowe, niezawodne narzędzie, które warto mieć zawsze ze sobą w terenie. Kiedy technologia zawiedzie – on wciąż działa. To umiejętność, która daje Ci większą niezależność i bezpieczeństwo w górach, lasach czy na bezdrożach.

Jeśli chcesz zobaczyć szczegółową instrukcję jak dobrze posługiwać się kompasem polecam kanał na Youtube: [Universal Survival](#) i dwa filmiki, które świetnie tłumaczą ten temat. Poniżej znajdziesz linki. Polecam ☐

Filmik 1: [Jak nawigować kompasem. Azymut część 1](#)

Filmik 2: [Jak nawigować kompasem. Azymut część 2](#)

Piętra roślinne w górach – jak zmienia się roślinność wraz z wysokością?

Góry niezmiennie fascynują nie tylko swoimi szczytami i panoramami, ale też bogactwem natury, która zmienia się wraz z wysokością. Dlaczego wędrując w górę, widzimy zupełnie inne rośliny niż na dole? Czy zastanawiałeś się kiedyś nad tym wędrując po górach?

W tym artykule zapraszam Cię w podróż po piętrach roślinnych, które kształtują wyjątkowy charakter górskich krajobrazów.

Czym są piętra roślinne?

Piętra roślinne w górach to naturalne strefy występowania roślin, ułożone w zależności od wysokości nad poziomem morza. Każde piętro ma charakterystyczną roślinność, dostosowaną do warunków klimatycznych – temperatury, długości sezonu wegetacyjnego, dostępności wody i światła.

To właśnie dlatego wędrując po górach, przechodzimy przez „zielone światy”, które różnią się od siebie niemal jak oddzielne ekosystemy.

Piętra roślinne w polskich górach

W naszych rodzimych górach, takich jak **Tatry**, **Beskidy** czy **Karkonosze**, można wyróżnić kilka charakterystycznych pięter:

1. Pogórze (do około 500–600 m n.p.m.)

- Dominuje krajobraz rolniczy, łąki, lasy liściaste (głównie dąb, grab, buk).

- Duża aktywność człowieka – wsie, pastwiska, pola uprawne.

2. Regiel dolny (600–1200 m n.p.m.)

- Przeważają lasy mieszane: bukowe, jodłowo-bukowe, a także świerki.
- To właśnie tutaj często zaczynamy górskie wędrówki.

3. Regiel górny (1200–1550 m n.p.m.)

- Dominują lasy świerkowe, odporne na surowe warunki.
- Spotkać tu można borówki, wrzosi i mchowiska.

4. Kosodrzewina (1550–1800 m n.p.m.)

- Zwarta roślinność krzewiasta – głównie kosodrzewina, czyli karłowata sosna.
- Chroni glebę przed erozją i tworzy schronienie dla wielu gatunków zwierząt.

5. Piętro halne (1800–2300 m n.p.m.)

- Rozległe murawy wysokogórskie – hale, trawiaste zbiorowiska.
- Tu królują rośliny przystosowane do ekstremalnych warunków, np. sasanki, goryczki.

6. Piętro turniowe (powyżej 2300 m n.p.m.)

- Surowa strefa skalistych szczytów.

- Roślinność bardzo rzadka – porosty, mchy, nieliczne gatunki alpejskie.

Dlaczego piętra roślinne są ważne?

Piętra roślinne są nie tylko fascynującym zjawiskiem przyrodniczym. Mają też ogromne znaczenie dla:

- **Zachowania bioróżnorodności** – każda strefa wspiera inne gatunki.
- **Regulacji klimatu** – roślinność wpływa na retencję wody i temperaturę.
- **Bezpieczeństwa krajobrazu** – korzenie roślin stabilizują glebę przed osuwiskami.

Świadomość tych procesów pozwala lepiej zrozumieć i szanować delikatne ekosystemy gór.

Piętra roślinne w górach świata

Wysokie góry, takie jak **Alpy**, **Andy** czy **Himalaje**, również prezentują układ pięter roślinnych – choć przebieg stref zależy od lokalnego klimatu. Np. w Andach występują paramos – unikalne, wilgotne łąki wysokogórskie, a w Himalajach piętro turniowe zaczyna się znacznie wyżej niż w Europie.

Podczas każdej górskiej wędrowki warto zwrócić uwagę na zmieniającą się roślinność. Pozwoli Ci to lepiej zrozumieć otaczający Cię świat ☐

